

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Heim kommune

Arkivsak: 23/234
Møtedato/tid: 12.06.2023 kl. 10:00
Møtested: Kyrksæterøra, rådhuset

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Torbjørn Brandt på telefon 468 22 369 eller e-post: torbjorn.brandt@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, den 07.06.2023

Bjarne Sæther (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Torbjørn Brandt
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
17/23	Forvaltningsrevisjon av barnevernstjenesten - prosjektplan
18/23	Oppfølging av kontrollutvalgets vedtak
19/23	Referatsaker
20/23	Eventuelt
21/23	Godkjenning av møteprotokoll

Forvaltningsrevisjon av barnevernstjenesten - prosjektplan

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

12.06.2023

Saknr

17/23

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 22/33 - 7

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til problemstillingene med de presiseringer og innspill til problemstillingene som ble lagt frem i selve møtet. Utvalget ber revisor gjennomføre prosjektet innenfor en ressursramme på 400 timer, hvor 60 timer belastes ressursrammen til forvaltningsrevisjon for 2024 og med levering til sekretariatet 01.02.2024.

Vedlegg

Forvaltningsrevisjon av barnevernstjenesten - Prosjektplan
særutskrift fra møtebok KU_1_23 Bestilling av forvaltningsrevisjon - Barnevernstjenesten i kommunen.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget vedtok å bestille en forvaltningsrevisjon av barnevernstjenesten i kommunen, se sak 1/23 behandlet i kontrollutvalget den 30.01.2023.

I behandling av sak 1/23 ga kontrollutvalget følgende innspill til utarbeidelsen av prosjektplanen se tekst under i kursiv:

I tillegg til eller utdypninger til de problemstillingene skissert i saksfremlegget, ønsker utvalget at følgende spørsmål besvares:'

- *Hvilke parter samarbeider barnevernet med og hvordan skjer dette?*
- *Foreligger det rutiner for samarbeidet og hvordan dokumenteres dette, eventuelt dokumenteres vurderinger for å ikke gjennomføre slikt samarbeid?*
- *I hvilken grad kommuniserer barnevernet med de berørte parter når det viser seg at det foreligger feil eller mangler ved saksbehandling, oppfølging og veiledningen?*
- *Hva ligger i begrepet "omsorgspakken" og hvordan praktiseres dette?*
- *Er prosedyrene for tvangsfjerning revidert, og foreligger det dokumentasjon på at mindre inngripende tiltak er vurdert først, og hvordan kvalitetssikres disse vurderingene.*
- *Hvordan håndteres og meldes avvik og hvem kan melde og hvor?*
- *Hvordan kvalitetssikres innholdet i rapporter eller saksutredningen så risikoen for feilaktige opplysninger eller mangler reduseres?*
- *I hvilken grad har barnevernet oppfylt kravet om å utarbeide plan for tilbakeføring i saker siden 2015.*

Kontrollutvalget mottok en henvendelse med spørsmål. kontrollutvalget valgte å oversende denne henvendelsen til revisjonen for å kaste lys over enkelte problemstillinger og hvordan barnetjenesten kan oppfattes av enkelte berørte parter.

I saksfremlegget var følgende problemstillinger foreslått:

- *I hvilken grad er det etablert en tilfredsstillende organisering, styring og kontroll for å følge opp barnevernstjenesten?*
- *I hvilken grad er det etablert tydelige rutiner knyttet til:*
 - *Mottak og vurdering av bekymringsmeldinger?*

- Gjennomføring og vurdering av undersøkelser?
- Iverksetting og evaluering av hjelpetiltak og tiltaksplaner?
- Oppfølging og tilsyn i fosterhjem?
- Barns medvirkning?
- I hvilken grad blir disse rutinene etterlevd?
- I hvilken grad har barneverntjenestene tilstrekkelig ressurser og bemanning til å sikre forsvarlig saksbehandling, oppfølging og veiledning?
- Er internkontroll og kvalitetssikring tilfredsstillende og egnet for å forhindre og avdekke feil eller avvik og i hvilken grad brukes disse til læring og forbedring?
- I hvilken grad har barnevernet oppfylt kravet om å utarbeide plan for tilbakeføring i saker siden 2015?

Revisor har utarbeidet følgende problemstillinger:

1. Har barneverntjenesten tilfredsstillende system for internkontroll?
 - a. Kvalitetssikring og evaluering
 - b. Avvikssystem
2. Har barneverntjenesten tilfredsstillende system ved omsorgsovertakelser?
 - a. Organisering av tjenesten
 - b. Saksgang og dokumentasjon
 - c. Samarbeid og koordinering med andre tjenester og instanser
 - d. Oppfølging av barn, foreldre og fosterforeldre

Oppdragsansvarlig revisor vil presentere prosjektplanen i dagens møte.

Vurdering og konklusjon

Problemstillingene som er gjengitt i prosjektplanen fanger opp de fleste, men ikke alle problemstillingene som er gjengitt i selve saksfremlegget og som ble lagt til under selve behandling av saken. Spesielt viktig for utvalget var punktet om plan for tilbakeføring. Prosjektplanens problemstilling nummer 2 bokstav b og d kan tenkes å fange opp dette, men det kan være hensiktsmessig at utvalget avklarer med revisor i hvilken grad problemstillingene er fanget opp av prosjektplanens problemstillinger.

Kontrollutvalget kan slutte seg til prosjektplanens problemstillinger, med eventuelle presisering, endringer eller tillegg hvor revisor blir bedt om å gjennomføre forvaltningsrevisjonen med en ressursramme på 400 timer og hvor leveringsfrist til sekretariatet, settes til 01.02.2024.

BARNEVERN

Heim kommune

Prosjektplan forvaltningsrevisjon

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å undersøke om barnevernet har etablert forsvarlig internkontroll og om saksbehandling og oppfølging av omsorgsovertakelser er i henhold til regelverket.

PROBLEMSTILLINGER

- Har barneverntjenesten tilfredsstillende system for internkontroll?
 - Kvalitetssikring og evaluering
 - Avvikssystem
- Har barneverntjenesten tilfredsstillende system ved omsorgsovertakelser?
 - Organisering av tjenesten
 - Saksgang og dokumentasjon
 - Samarbeid og koordinering med andre tjenester og instanser
 - Oppfølging av barn, foreldre og fosterforeldre

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: inntil 400 timer, der 60 timer er fra budsjettåret 2024.

Rapport til sekretær: 01.02.2024

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Merete Montero

merete.montero@revisjonmidtnorge.no

Tlf. 476 38 548

2 MANDAT

I dette kapittelet redegjøres det for bestillingen.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Heim kommune bestilte den 30.01.2023 sak 01/23 forvaltningsrevisjon av kommunens barneverntjeneste. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon med tema 'barnevern' og ber revisor utarbeide en prosjektplan i tråd med bestillingen og innspill fra kontrollutvalget med levering til sekretariatet innen 02.05.2023.

Ved behandling av saken satte utvalget opp følgende spørsmål som ønskes besvart:

- Hvilke parter samarbeider barnevernet med og hvordan skjer dette? Foreligger det rutiner for samarbeidet og hvordan dokumenteres dette, eventuelt dokumenteres vurderinger for å ikke gjennomføre slikt samarbeid?
- I hvilken grad kommuniserer barnevernet med de berørte parter når det viser seg at det foreligger feil eller mangler ved saksbehandling, oppfølging og veiledningen?
- Hva ligger i begrepet "omsorgspakken" og hvordan praktiseres dette?
- Er prosedyrene for tvangsfjerning revidert, og foreligger det dokumentasjon på at mindre inngripende tiltak er vurdert først, og hvordan kvalitetssikres disse vurderingene.
- Hvordan håndteres og meldes avvik og hvem kan melde og hvor?
- Hvordan kvalitetssikres innholdet i rapporter eller saksutredningen så risikoen for feilaktige opplysninger eller mangler reduseres?
- I hvilken grad har barnevernet oppfylt kravet om å utarbeide plan for tilbakeføring i saker siden 2015?

Vedlagt bestillingen til revisor er et dokument levert til kontrollutvalget. Dokumentet er datert 05.12.22 med flere spørsmål som ønskes besvart. Dokumentet er signert «familier i Heim» og handler i hovedsak om hvordan kommunen følger opp barn som flyttes ut av hjemmet og tiltak før og etter slike vedtak.

I plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024 er barnevern prioritert som område nummer seks.

2.2 Om barnevern

Barnevernet er en offentlig tjeneste som er ansvarlig for å ivareta barn og unges rettigheter og behov slik de er nedfelt i norsk lovverk. Dette innebærer å sikre at barn og unge som lever

under forhold som kan skade deres helse og utvikling, blir beskyttet og ivaretatt på en forsvarlig måte ved å forebygge omsorgssvikt, samt å gi hjelp og støtte til barn og deres familier i ulike situasjoner ved behov.

2.2.1 Interkontroll i barnevernet

Det følger av barnevernloven (2021) at kommunen skal ha internkontroll etter reglene i kommuneloven § 25-1.

Kommuneloven § 25-1 sier følgende:

Kommuner og fylkeskommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

- a. utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering*
- b. ha nødvendige rutiner og prosedyrer*
- c. avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik*
- d. dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig*
- e. evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.*

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har utarbeidet en veileder om internkontroll i barneverntjenesten i kommunene.

2.2.2 Faser i barnevernssaker

En barnevernssak kan deles inn i fire faser:

- Bekymringsmelding

Barnevernet får en melding fra familie, skole, naboer eller andre. Alle som arbeider i offentlig virksomhet, har en lovpålagt plikt til å melde fra til barnevernet dersom de er bekymret for barn.

- Undersøkelse

Når barnevernet mottar en bekymringsmelding skal barnevernet undersøke barnets omsorgssituasjon når det er grunn til å anta at barnet har behov for hjelp fra barnevernet.

Barnevernet tar kontakt med barnet og foreldrene for å få mer informasjon om hvordan barnet har det. Terskelen for å starte undersøkelser skal være lav.

Barnevernet skal konkludere innen tre måneder (i særlige tilfeller er fristen seks måneder) om det er grunnlag for å sette i gang tiltak, eller om saken skal henlegges.

- Tiltak (hjelpetiltak i hjemmet og omsorgstiltak utenfor hjemmet)

Barnevernet kan treffe ulike typer barneverntiltak, både frivillige og med tvang. Dette kan f.eks. være frivillige hjelpetiltak i hjemmet, plassering utenfor hjemmet og plassering på institusjon.

Barnevernet skal sørge for at barn og unge som ikke kan bo hjemme mottar et trygt og stabilt omsorgstilbud gjennom fosterhjem, institusjoner eller andre tiltak som kan sikre deres beste interesse og behov.

Barnevernloven § 5-1 fastsetter at barneverns- og helsenemnda kan treffe vedtak om omsorgsovertakelse dersom mindre inngripende tiltak ikke kan skape tilfredsstillende forhold for barnet og det er nødvendig utfra barnets situasjon. Vedtak om omsorgsovertakelse skal iverksettes så snart som mulig.

- Oppfølging

Dersom barnevernet fatter vedtak om hjelpetiltak, skal det lages en tiltaksplan for barnet. Barnevernet skal følge nøye med på hvordan det går med barnet og foreldrene, og vurdere om hjelpen er tjenlig.

2.2.3 Omsorgspakken

Omsorgspakken er et verktøy utviklet av Fosterhjemsnettverk i Trøndelag i 2021. Omsorgspakken skal bistå i å systematisere oppfølgingen av plassering i fosterhjem på tvers av kommunene i Trøndelag. Den er tenkt som et minimumstilbud, og en del av oppfølgingen som skal bli gitt i forbindelse med at et barn flytter inn i et fosterhjem. Omsorgspakken er delt i tre og sikrer en systematisk oppfølging av barnet, foreldrene og fosterfamilien i den første tiden (seks måneder) etter at et barn har flyttet i fosterhjem.

I omsorgspakken er følgende planer anbefalt:

For barnet:

- Omsorgsplan
- Årlig plan og sjekkliste for oppfølging av barn i fosterhjem

For foreldre:

- Plan for oppfølging og veiledning av foreldre med barn i fosterhjem

For fosterforeldre:

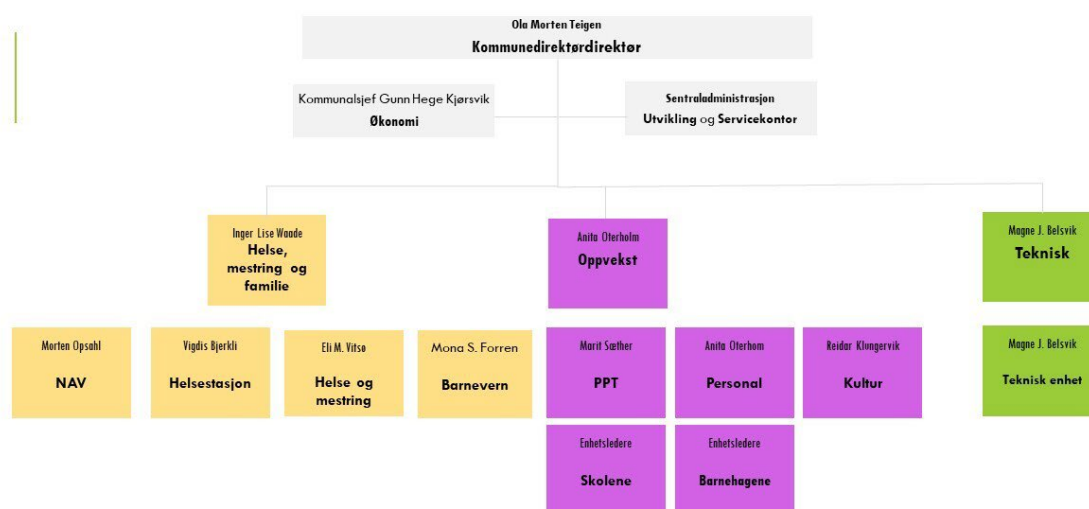
- Årlig plan og sjekklister for oppfølging av barn i fosterhjem (samme som til barnet)

2.3 Barnevern i Heim kommune

Heim kommune ble etablert 1. januar 2020. Heim kommune er en sammenslåing av kommunene Hemne, Halså og deler av Snillfjord. Halså hadde tidligere et vertskommunesamarbeid med Surnadal og Rindal. Hemne var tidligere vertskommune for samarbeid med Snillfjord.

Heim kommune organiserer sin egen barneverntjeneste, som består av 9 stillinger (KOSTRA, 2022). Det er inngått avtale om vaktberedskap utenfor ordinær arbeidstid, helligdager og høytider med Trondheim kommune.

Figur 1. Organisasjonskart Heim kommune

Barnevernstjenesten er organisert under enhet for helse, mestrings og familie.

Risiko og vesentlighetsanalysen fra 2020 viser at revisor vurderer barnevernstjenesten i risiko for tjenestefeil grunnet store organisatoriske endringer og kommende strukturreform. Det kommer også frem at kommunene før sammenslåing (2019) hadde en høyere prosent

av barn med barnevernstiltak enn landet uten Oslo. Dette ser man også i årene frem til 2022. For KOSTRA- gruppe 2 ligger prosenten på rundt 2,7 for disse årene. Prosent barn i alderen 0- 17 år med omsorgstiltak i Heim kommune ligger lavere enn landet uten Oslo.

Delen med barn med barnevernstiltak pr 31.12 (prosent) 0-17 år			
	Landet uten Oslo	Heim kommune	
2020			
Hjelpetiltak	2,1	5,2	
Omsorgstiltak	0,8	0,5	
2021			
Hjelpetiltak	2,0	6,6	
Omsorgstiltak	0,7	0,5	
2022			
Hjelpetiltak	1.8	5.2	
Omsorgstiltak	0.7	0.5	

Tabellen under viser antall tiltak i Heim kommune for årene 2020-2022.

Barn med barnevernstiltak i løpet av året (antall) 0-17 år. Heim kommune			
	2020	2021	2022
Tiltak i alt	75	93	82
Hjelpetiltak	69	86	77
Omsorgstiltak	6	7	5

3 PROSJEKTDESIGN

Dette kapittelet redegjør for revisors forslag til løsning av oppdraget.

3.1 Problemstillinger

1. Har barneverntjenesten tilfredsstillende system for internkontroll?
 - Kvalitetssikring og evaluering
 - Avvikssystem
2. Har barneverntjenesten tilfredsstillende system ved omsorgsovertakelser?
 - Organisering av tjenesten
 - Saksgang og dokumentasjon
 - Samarbeid og koordinering med andre tjenester og instanser
 - Oppfølging av barn, foreldre og fosterforeldre

Tabellen nedenfor gir en oversikt over i hvilken problemstilling kontrollutvalgets spørsmål vil bli besvart.

Spørsmål fra kontrollutvalget	Besvares i følgende problemstilling
Hvilke parter samarbeider barnevernet med og hvordan skjer dette? Foreligger det rutiner for samarbeidet og hvordan dokumenteres dette, eventuelt dokumenteres vurderinger for å ikke gjennomføre slikt samarbeid?	Problemstilling 2
I hvilken grad kommuniserer barnevernet med de berørte parter når det viser seg at det foreligger feil eller mangler ved saksbehandling, oppfølging og veiledningen?	Problemstilling 1
Hva ligger i begrepet "omsorgspakken" og hvordan praktiseres dette?	Problemstilling 2
Er prosedyrene for tvangsfjerning revidert, og foreligger det dokumentasjon på at mindre inngripende tiltak er vurdert først, og hvordan kvalitetssikres disse vurderingene.	Problemstilling 1
Hvordan håndteres og meldes avvik og hvem kan melde og hvor?	Problemstilling 1
Hvordan kvalitetssikres innholdet i rapporter eller saksutredningen så risikoen for feilaktige opplysninger eller mangler reduseres?	Problemstilling 1 og 2
I hvilken grad har barnevernet oppfylt kravet om å utarbeide plan for tilbakeføring i saker siden 2015?	Problemstilling 2

3.2 Avgrensning

Det vil ikke bli en full gjennomgang av internkontrollen og implementering av denne. Gjennomgangen er knyttet til de to kulepunktene om kvalitetssikring og avvikssystem, og hvordan disse praktiseres.

Videre vil revisors gjennomgang av internkontrollen knyttes opp mot kulepunktene i problemstilling 2, der vi undersøker kommunens rutiner og prosedyrer knyttet til omsorgsovertakelser. I tillegg til gjennomgang av rutiner og prosedyrer, vil revisor undersøke etterlevelsen av rutinene. Problemstilling 2 knytter seg til de to siste fasene i en barnevernssak; tiltaksfasen og oppfølgingsfasen. Undersøkelsen er rettet mot barn som plasseres i fosterhjem, både frivillig og ved tvang.

Fasene om bekymringsmelding og undersøkelse vil ikke bli undersøkt.

Revisor vil ikke undersøke hvordan barn plassert i institusjoner blir fulgt opp, ettersom dette er et statlig ansvar.

3.3 Kilder til kriterier

Revisor vil utlede kriterier fra blant annet følgende kilder:

- Kommuneloven
- Barnevernsloven
- Forskrift om fosterhjem
- Veileder om oppfølging av foreldre med barn/ungdom plassert i fosterhjem eller på institusjon
- Veileder om internkontroll i barneverntjenesten i kommunene

3.4 Metoder for innsamling av data

I denne forvaltningsrevisjonen vil kommunale dokumenter være en viktig datakilde for å undersøke hvilke systemer kommunen har innenfor barnevern. Dette kan være politiske dokumenter som gir føringer, rutiner og prosedyrer innenfor barnevernet.

Intervju med kommunens ledelse og ansatte innenfor barnevern er viktig for å forstå sammenhengene og få dybdekunnskap om hvordan arbeidet i kommunen foregår. Det kan være aktuelt å innhente informasjon fra barnevernets samarbeidspartnere.

Videre vil revisor gjennomgå et utvalg journaler til barn som har vært eller er plassert i fosterhjem. Revisor vil ta utgangspunkt i barn som var under barnevernets omsorg ved kommunesammenslåingen og nye saker etter 2020. Revisor har ikke innsynsrett i saker som er avsluttet før 2020 som hører under Halså kommune, og kan derfor ikke undersøke disse.

Ved gjennomgang av journalene vil vi se på ivaretagelse av utvalgte tema. Eksempel er hvordan ivaretagelse av barns stemme er dokumentert og om det er utarbeidet plan for tilbakeføring til foreldre.

4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Merete M. Montero
Prosjektmedarbeider	Cathrine Berg Mortensen
Kvalitetssikrer	Hanne Marit Ulseth Bjerkan
Kvalitetssikrer	Tor Arne Stubbe

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	30.01.2023
Prosjektplan til sekretær	12.05.2023
Oppstartsmøte	Begynnelsen av september 2023
Datainnsamling ferdig	Innen midten av desember 2023
Rapport til uttalelse	Begynnelsen av januar 2024
Rapport til sekretær	Innen 1. februar 2024

Trondheim 12.05.2023

Merete M. Montero

Oppdragsansvarlig revisor

VEDLEGG 1:

UAVHENGIGHETSERKLÆRING

RvRevisjon Midt-Norge	
Prosjekt nr: FR1254	Kommune: Heim
Vurdering av uavhengighet - revisors egen vurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt: Barnevern	

Hovedreferanse: KommuneLOven § 24-4 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3 RS 200 – Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4 RS 220 – Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13 RS 300 – Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8

Ansettelsesforhold:	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA
Medlem i styrende Organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ylet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke ylet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Trondheim 18.04.2023

Merete Montero

Merete Montero
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Bestilling av forvaltningsrevisjon av kommunens barnevernstjeneste

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

30.01.2023

Saknr

01/23

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 22/33 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon med tema 'barnevern' og ber revisor utarbeide en prosjektplan i tråd med bestillingen og innspill fra kontrollutvalget med levering til sekretariatet innen 02.05.2023.

Vedlegg

Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 Heim

Behandling:

I tillegg til eller utdypninger til de problemstillingene skissert i saksfremlegget, ønsker utvalget at følgende spørsmål besvares:

- Hvilke parter samarbeider barnevernet med og hvordan skjer dette? Foreligger det rutiner for samarbeidet og hvordan dokumenteres dette, eventuelt dokumenteres vurderinger for å ikke gjennomføre slikt samarbeid?
- I hvilken grad kommuniserer barnevernet med de berørte parter når det viser seg at det foreligger feil eller mangler ved saksbehandling, oppfølging og veiledningen?
- Hva ligger i begrepet "omsorgspakken" og hvordan praktiseres dette?
- Er prosedyrene for tvangsfjerning revidert, og foreligger det dokumentasjon på at mindre inngripende tiltak er vurdert først, og hvordan kvalitetssikres disse vurderingene.
- Hvordan håndteres og meldes avvik og hvem kan melde og hvor?
- Hvordan kvalitetssikres innholdet i rapporter eller saksutredningen så risikoen for feilaktige opplysninger eller mangler reduseres?
- I hvilken grad har barnevernet oppfylt kravet om å utarbeide plan for tilbakeføring i saker siden 2015?

Kontrollutvalget oversender henvendelser og spørsmål som vedlegg, til revisjonen for å kaste lys over enkelte problemstillinger og hvordan barnetjenesten kan oppfattes av enkelte berørte parter.

Forslag til vedtak - enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon med tema 'barnevern' og ber revisor utarbeide en prosjektplan i tråd med bestillingen og innspill fra kontrollutvalget med levering til sekretariatet innen 02.05.2023.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget vedtok å bestille forvaltningsrevisjon av barnevernstjenesten i kommunen i kontrollutvalgets møte 19.12.2022, se sak 47/22.

Området er prioritert i plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 som ble vedtatt av Heim kommune 23.09.2021 se sak 77/21.

I planen er området beskrevet slik:

Barnevernet skal bidra til at barn og unge får trygge oppvekstsvilkår, det kommunale barnevernet har ansvaret for å sikre hjelp til det enkelte barn. Barnevernet er også gjenstand for reform i planperioden noe som kan øke omfanget av arbeidsoppgaver for kommunalt barnevern. Det ventes også at reformen avstedkommer mer konkrete kompetansekrav i tjenesten. Aktuelle innfallsvinkler i en forvaltningsrevisjon kan være å se på om barneverntjenesten har tilstrekkelige ressurser, bemanning og kompetanse, om sentrale rettsregler som gjelder for saksbehandling av meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak etterleves, om barneverntjenesten etterlever sentrale rettsregler som gjelder for oppfølging av og tilsyn med fosterhjem, om tiltak iverksettes i samsvar med barneverntjenestens vedtak og om det er etablert et system for kvalitetssikring i saksbehandlingsrutinen.

Ansvaret for barnevernet er delt mellom kommunene og staten. Barnevernsreformen trådte i kraft fra 2022 ga kommunene større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Målet med reformen er blant annet å styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i kommunene, øke rettsikkerheten til familiene og tilpasse hjelpen bedre til barn og familienes behov. Det er også et mål at ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv. Dette stiller krav til ledelse i barnevernet, til kommunens styring av barnevernet og til det samlede arbeidet for barn og familier i kommunen.

Følgende forslag til aktuelle problemstillinger kan være:

- I hvilken grad er det etablert en tilfredsstillende organisering, styring og kontroll for å følge opp barneverntjenesten?
- I hvilken grad er det etablert tydelige rutiner knyttet til:
 - Mottak og vurdering av bekymringsmeldinger?
 - Gjennomføring og vurdering av undersøkelser?
 - Iverksetting og evaluering av hjelpetiltak og tiltaksplaner?
 - Oppfølging og tilsyn i fosterhjem?
 - Barns medvirkning?
- I hvilken grad blir disse rutinene etterlevd?
- I hvilken grad har barneverntjenestene tilstrekkelig ressurser og bemanning til å sikre forsvarlig saksbehandling, oppfølging og veiledning?
- Er internkontroll og kvalitetssikring tilfredsstillende og egnet for å forhindre og avdekke feil eller avvik og i hvilken grad brukes disse til læring og forbedring?

Forslagene er ikke å anse som uttømmende.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget kan avgrense mot flere av de foreslåtte problemstillingene eller utarbeide helt andre problemstillinger enn det som er skissert i dette saksfremlegget. Kontrollutvalget oppfordres til å komme med innspill og foreslå egne problemstillinger som revisor tar med seg i arbeidet med utarbeidelsen av prosjektplanen.

Oppfølging av kontrollutvalgets vedtak

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

12.06.2023

Saknr

18/23

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/141 - 56

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar status for kontrollutvalgets vedtak og tidspunkt for behandling av saker, til orientering.

Vedlegg

Oversikt over kontrollutvalgets vedtak som skal følges opp per. 22.06.2023

Saksopplysninger

D'et er utarbeidet en oversikt over kontrollutvalgets vedtak og status for disse. Saker som ble eller allerede var avsluttet ved forrige behandling er tatt ut av vedlagt oversikt. Kun saker hvor kommunestyret har bedt kontrollutvalget følge opp kommunestyrets vedtak, nylige avsluttede saker samt ikke-avsluttede saker, inngår i oversikten.

Lovpålagte oppgaver som ikke følger av kontrollutvalgets vedtak er ikke inntatt i oversikten. Eksempler på slike saker er; strategi for revisjon av kommunens årsregnskaper, års- og møteplan, kontrollutvalgets årsmelding, kontrollutvalgets uttalelse om kommunens årsregnskaper mv.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget må vurdere om tidspunkt for behandling eller oppfølging av sakene er hensiktsmessig. Om ingen endringer er nødvendig kan kontrollutvalget ta saken til orientering.

Oversikt over kontrollutvalgets vedtak som skal følges opp				
Sak	Dato	Vedtak	Forslag til tidspunkt	Kommentar
7/22-2	07.03.2022	Kontrollutvalget ber kommunedirektøren gi utvalget en orientering når en eventuell avtalerevisjon mellom kommunen og Ånesøyan Storhall AS foreligger.	24.04.2023	Kommunedirektøren vil orientere utvalget i tråd med vedtaket. Tidspunkt for når avtalerevisjon er ikke klart.
30/22	26.09.2022	Kontrollutvalget ber kommunedirektøren orientere utvalget om driftsavtalen og hvilke forventinger kommunen har til driften på Magerøya.	24.04.2023	Kommunedirektøren vil orientere utvalget i tråd med vedtaket.
33/22	31.10.2022	Kontrollutvalget ber kommunedirektøren orientere utvalget for hvordan kommunelovens bestemmelser om møteoffentlighet og saksbehandling ivaretas for såkalte "ad hoc" utvalg opprettet på generelt grunnlag.	24.04.2023	Kommunedirektøren vil orientere utvalget i tråd med vedtaket.
34/22	31.10.2022	Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om å orientere om oppfølging av kommunestyrets vedtak, sak 125/21, når rapporten fra Rambøll foreligger.	24.04.2023	Kommunedirektøren vil orientere utvalget i tråd med vedtaket.
38/22	31.10.2022	Kontrollutvalget ber kommunedirektøren orientere utvalget om kommunens reglement som gjelder kommunalt ansatte og ansattes bierverv og hvordan reglementet praksis håndheves.	24.04.2023	Kommunedirektøren vil orientere utvalget i tråd med vedtaket.
1/23	24.04.2023	Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon med tema 'barnevern' og ber revisor utarbeide en prosjektplan i tråd med bestillingen og innspill fra kontrollutvalget med levering til sekretariatet innen 02.05.2023.	12.06.2023	Revisor vil legge frem prosjektplan for gjennomføring av forvaltningsrevisjonen i kontrollutvalgets møte den 12.06.2023.
12/23	24.04.2023	Kontrollutvalget tar redegjørelse fra kommunedirektøren til orientering. Kontrollutvalget ber kommunedirektøren orientere utvalget når rapporten fra Rambøll foreligger.	04.09.2023	Kommunedirektøren vil orientere utvalget i tråd med vedtaket.

48/22	19.12.2023	1. Kommunestyret ber kommunedirektøren som en følge av avdekkede svakheter om å følge opp revisors anbefalinger fra forvaltningsrevisjon med vekt på: a. Gjennomgå og sikre organisatorisk skille i byggeprosjekt der kommunen selv er ansvarlig søker. b. Revidere kommunens rutiner for gjennomføring av byggeprosjekt c. Etablere skriftlige rutiner for kvalitetssikring av prosjekteringsgrunnlag der kommunen er ansvarlig søker i byggeprosjekt. d. Påse at det utarbeides risikobaserte analyser i tjenesteområder der det finnes risiko for at lov og forskriftskrav ikke følges. e. Påse at det kan dokumenteres at de krav til tiltaksklasse og kompetanse som stilles som ansvarlig søker og prosjekterende i kommunen er i samsvar med lov- og forskrift. 2. Kommunestyret ber kommunedirektøren orientere kontrollutvalget om hvordan punkt 1 i vedtaket er gjennomført innen utgangen av mai 2023.	22.06.2023	Forvaltningsrevisjon behandles av kommunestyret den 22.06,2023.
-------	------------	---	------------	---

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

12.06.2023

Saknr

19/23

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/234 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Når Kommunedirektøren er daglig leder i et aksjeselskap vil dette gjøre kommunedirektøren inhabil i saker hvor selskapet er part i saken som skal behandles

Kjønnsmessig balanse i folkevalgte organer skal tilstrebes så langt det lar seg gjøre

Kommuneundersøkelsen 2023

Mulig å opprette rådgivende utvalg

ROS-Trøndelag 2023 - Hovedrapport

Saksopplysninger

Følgende referatsaker legges frem for utvalget til orientering:

1. Når Kommunedirektøren er daglig leder i et aksjeselskap vil dette gjøre kommunedirektøren inhabil i saker hvor selskapet er part i saken som skal behandles
2. Kjønnsmessig balanse i folkevalgte organer skal tilstrebes så langt det lar seg gjøre
3. Kommuneundersøkelsen 2023
4. Mulig å opprette rådgivende utvalg
5. ROS-Trøndelag 2023 - Hovedrapport

Konklusjon

Kontrollutvalget kan ta vedlagte referatsaker til orientering.

AS med kommunedirektør som daglig leder kan føre til inhabilitet

Kommunal Rapport 08.05.2023 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Blir det habilitetsproblemer når kommunen lager investeringsselskap med kommunedirektør som sjef og kommunestyret som generalforsamling?

SPØRSMÅL: Kommunen har opprettet et kommunalt investeringsselskap (AS) der kommunedirektøren er daglig leder, formannskapet utgjør styret og kommunestyret er generalforsamling.

Hvilke habilitetsproblemer vil kunne oppstå hos eier (dvs. kommunen) når det gjelder saksbehandling i administrasjonen og i behandling av saker de politiske organer når disse skal ta stilling til saker som gjelder (om-)organisering, aksjeutvidelser i og utlån til investeringsselskapet mm?

SVAR: Dette kan bli vanskelig av flere grunner:

Både formannschaftsmedlemmene og kommunedirektøren vil bli inhabile i alle saker i kommunen der selskapet er part, se [forvaltningsloven § 6 første avsnitt, bokstav e](#), om inhabilitet for den som er leder eller har ledende stilling, eller er medlem av styret, i et selskap som er part i saken. Dette gjelder ikke bare for vedtak, men også på alle trinn i saksbehandlingen i kommunen.

Og når kommunedirektøren er inhabil, vil også alle underordnede tilsatte være inhabile til å treffe «avgjørelse i saken», ([forvaltningsloven § 6 tredje avsnitt](#)), noe som også må omfatte det å legge fram innstilling til annet folkevalgt organ i sak til behandling der. Det vil da også gjelde sak om utlån fra kommunen til selskapet. Samlet betyr det at i praksis vil det ikke være mulig å bruke formannskapet som styre eller kommunedirektøren som daglig leder av selskapet.

Vedtak om organisering og aksjeutvidelser er som alminnelig regel ikke kommunale saker, men behandles i aksjeselskapets organer. Forvaltningslovens regler om inhabilitet gjelder ikke der, men hvis det er tale om vedtak som berører enkeltpersoners eller nærstående tilsettingsforhold eller økonomiske interesser, vil det forventes at man følger inhabilitetsreglene i forvaltningsloven i aksjeselskapet, og at kommunen gjennom sin eierposisjon påser at dette skjer. Dette gjelder i alle selskapets organer og da på lik linje for kommunalt tilsatte eller folkevalgte, og alle andre.

Endelig er det problemer ved å benytte kommunestyret som generalforsamling i selskapet. Generalforsamlingen er det øverste organet i et aksjeselskap, se [aksjeloven § 5-1](#): «Gjennom generalforsamlingen utøver aksjeeierne den øverste myndighet i selskapet».

Kommunestyret er ikke et selskapsorgan etter aksjeloven, men et organ for kommunen som eier. De bestemmer hvem de vil utpeke til å møte i selskapets generalforsamling. Men i og med at selskapet bare har én eier – kommunen – vil den eller de som møter der for kommunen, møte med bundet mandat – i siste

instans fastsatt av kommunestyret, og må stå for ett samlet standpunkt på vegne av kommunen i de sakene som behandles.

I praksis kan disse to funksjonene langt på vei flyte over i hverandre, ved at kommunestyret møter på generalforsamlingen og treffer vedtak om hva de som møter på vegne av kommunen som eier, skal mene der. Men på det formelle plan må man også her holde fast ved at generalforsamling og kommunestyret er to ulike organer.

Vedtak i generalforsamlingen treffes ikke av kommunestyret, heller ikke der det er fastsatt at generalforsamlingen skal utgjøres av medlemmene av kommunestyret. I dette møtet er det reglene i aksjeloven og ikke kommuneloven som gjelder.

Kjønnsmessig balanse «så langt det er mulig»

Kommunal Rapport 22.05.2023 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hva skjer med kravet til kjønnsmessig balanse når kun ett kjønn er representert på valglista?

SPØRSMÅL: Det er enkelte partier som kommer til å levere kandidatlistor til høstens valg med kun et kjønn representert. Slik jeg forstår det er det ikke noe krav om at kandidatlista må inneholde begge kjønn. Hva skjer så etter valget når partiene skal stille lister til de ulike utvalgene og i kommunestyret, hvor det er krav til minimum 40 prosent av hvert kjønn?

SVAR: For formannskapet og kommunestyrekomiteer gjelder kravet om kjønnsmessig balanse bare «så langt det er mulig», se [kommunelovens § 7-5 andre avsnitt](#), siste setning. Valgbar til disse organene er bare medlemmer av kommunestyret, se [§ 5-6 andre avsnitt](#), første setning, og [§ 5-9](#) andre avsnitt.

For alle andre folkevalgte organer må partiene om nødvendig sørge for at lovens regler om kjønnsmessig balanse oppfylles, om nødvendig ved å foreslå kandidater som ikke er medlem av kommunestyret.

Kommuneundersøkelsen 2023

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har siden 2002 gjennomført spørreundersøkelser om kommunenes samfunnssikkerhetsarbeid.

Datainnsamlingen for Kommuneundersøkelsen 2023 pågikk i perioden 9. januar til 6. februar 2023. Totalt svarte 320 kommuner på undersøkelsen, hvilket gir en svarprosent på 90.

[Resultater fra Kommuneundersøkelsen 2023 \(PDF\)](#)

[Rådata for Kommuneundersøkelsen 2023](#)

[Spørreskjema for Kommuneundersøkelsen 2023](#)

Om kommuneundersøkelsen

Fra Sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt trådte i kraft har spørsmålene i Kommuneundersøkelsen vært nært knyttet opp til formuleringen i dette regelverket. Dette gjør det mulig å følge utviklingen over tid når det gjelder kommunenes etterlevelse av kravene. Datamaterialet er å regne som en egenrapportering. Rapporter fra fylkesmennenes tilsyn med kommunene er en annen viktig kilde til informasjon.

Kommuneundersøkelsen sier noe om status på det systematiske samfunnssikkerhetsarbeidet, men ikke noe om kommunens krisehåndteringsevne.

Kommuneundersøkelsen er en populasjonsundersøkelse. Det innebærer at vi ber alle landets kommuner om å svare, og ikke bare et utvalg. Undersøkelsen sendes til beredskapskoordinator/beredskapsansvarlig i kommunen. Ved eventuelle feil- og fraværsmeldinger blir det tatt kontakt med kommunen for å be om en ny kontaktperson.

Fylkesberedskapssjefene bistår DSB i å skaffe kontaktinformasjon og i å oppmuntre kommunene til å svare. Sammen bidrar dette til en svært høy svarprosent. Tallene i undersøkelsen gir derfor et godt grunnlag for å si noe om status på samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunene.

Undersøkelsen gjennomføres som en elektronisk surveyundersøkelse i spørreundersøkelsesverktøyet SurveyXact. Alle svar i undersøkelsen registreres og behandles elektronisk, noe som minimerer tilfeldige målefeil.

Mulig å opprette rådgivende utvalg

Kommunal Rapport 05.06.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Ordfører sier det ikke går å opprette et rådgivende utvalg for eldreomsorgen. Stemmer det?

SPØRSMÅL: Eldrerådet i vår kommune har fremsatt et forslag om at formannskapet oppnevner et bredt sammensatt utvalg av brukere, pårørende, ansatte, folkevalgte, representant for eldrerådet og administrasjonen. Utvalget skal involveres i prosesser for fremtidens helsetjenester i kommunen. Hovedhensikten er å kunne ha, f.eks. to brede dialogsamlinger i året. Da ville en kunne oppnå at alle som behandler saker om eldreomsorg (administrasjon og politikere), og de som berøres direkte av vedtak i slike saker (ansatte, brukere og pårørende), hadde noenlunde samme virkelighetsoppfatning. Det er selvfølgelig ikke tenkt at utvalget skal kunne gjøre vedtak. Hensikten er kun at alle skal få en bedre oversikt over status for dette viktige kommunale ansvarsområdet.

Ordfører sier at kommuneloven gjør det umulig å opprette et slikt rådgivende utvalg som eldrerådet foreslår.

Spørsmål 1: Er det riktig at kommuneloven gjør det umulig å opprette et slikt rådgivende utvalg som eldrerådet foreslår?

Spørsmål 2: Vil dialogsamlinger med representanter for administrasjon, politikere, ansatte, brukere og pårørende være tillatt?

SVAR: Nei, dette skal nok være mulig, men kommuneloven setter noen skranker for hvordan et slikt utvalg skal organiseres. Her det to muligheter:

Utvalget kan etableres etter reglene i [lovens § 5–7](#) om utvalg som et folkevalgt organ. Utvalget må da opprettes og velges ved vedtak av «kommunestyret selv». Det er ikke nødvendig å gi det noen form for vedtaksmyndighet, men når utvalget er opprettet, bestemmer det selv når det skal holde møter, hvilke saker det vil behandle og hvilke uttalelser det vil avgj.

Valg av et slikt utvalg skal skje ved forholdsvalg hvis ett medlem av kommunestyret krever det, kommunestyret kan enstemmig vedta at valget skal skje som avtalevalg etter [§ 7–7](#). Det vil si at kommunestyret enstemmig vedtar utvalgets sammensetning på grunnlag av en innstilling som er utarbeidet å forhånd. Medlemmer kan være alle som er valgbare i kommunen, med unntak av tilsatte i visse kommunale leder- og kontrollfunksjoner. Vervene er personlige verv for den enkelte, slik at tilsatte i kommunen som er medlemmer i kommunen ikke møter på vegne av administrasjonen, men kommunedirektøren vil kunne utpeke ett eller flere medlemmer som møter på hens vegne og deltar i forhandlingene.

I møtene kan man innkalle andre enn medlemmer og representanter fra administrasjonen til å gi informasjon eller komme med informasjon, men dette skal skje atskilt fra den formelle saksbehandlingen i møtet, slik de som inviteres ikke gis noen rolle i den videre diskusjon av saken i utvalget.

Alternativt kan administrasjonen, kommunestyret eller eldrerådet arrangere åpne møter eller seminarer til orientering om og drøfting av mer generelle problemstillinger. Men her må man være tydelig på at dette da ikke er noe ledd i saksbehandlingen av mer konkrete saker i kommunen. I så fall må man følge reglene om innkalling og åpne møter som ledd i kommunens saksbehandling, og i vår sammenheng skille skarpt mellom åpen diskusjon og orientering i en slik samling og eldrerådets og andre kommunale organers saksbehandling.

Jeg vil tro at det er modell A som vil passe best her.

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

ROS TRØNDELAG 2023

Risiko- og sårbarhetsanalyse for Trøndelag – Hovedrapport

Rapporten er et resultat av dugnadsinnsats i hele Trøndelagsfylket over flere år, helt tilbake til 2003. Bidragsytere har blant andre bestått i representanter fra Statsforvalteren i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune og representanter fra Fylkesberedskapsrådet. I tillegg har kommuner og regionale etater gitt ulike innspill og deltatt i workshops. Hovedhensikten med dokumentet er å gi et overordnet risikobilde over Trøndelag som kan danne grunnlag for lokale og etatsspesifikke risikovurderinger som kan bidra til å skape trygge og gode lokalsamfunn.

Fylkes-ROS-analysen har opprettholdt et forsterket fokus rettet mot mer langvarige hendelser som utfordrer kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner over flere dager eller uker. I tillegg er det i 2023-utgaven også gjennomført risikovurdering av hendelser i hele krisespekteret, fra fred til krise og væpnet konflikt/krig. I fylkes-ROS-analysen i 2023 er det utarbeidet en egen delrapport som er gradert BEGRENSET iht. sikkerhetsloven, og det er også ett av vedleggene til den ugraderte hovedrapporten (vedlegget om tilsiktede handlinger) som er unntatt offentlighet iht. offentlighetslovens § 24

Les rapporten [her](#)

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

12.06.2023

Saknr

20/23

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/234 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Ønsker et utvalgsmedlem å få utredet en sak til ett fremtidig kontrollutvalgsmøte, kan forslag om å sette opp saken fremmes under 'eventuelt'

Utvalgets medlemmer oppfordres til å melde inn saker i starten av møtet.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

12.06.2023

Saknr

21/23

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/234 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget godkjenner protokollen fra kontrollutvalgets møte, den 12.06.2023.

Saksopplysninger

Møteprotokollen stadfester at alle vedtakene og protokollføring for hver sak er i samsvar med saksbehandlingen for den aktuelle saken.

Vurdering og konklusjon

Utvalget oppfordres til å lese gjennom protokollen for å påpeke feil og mangler, som rettes opp av sekretariatet. Utvalget oppfordres deretter til å godkjenne møteprotokollen.